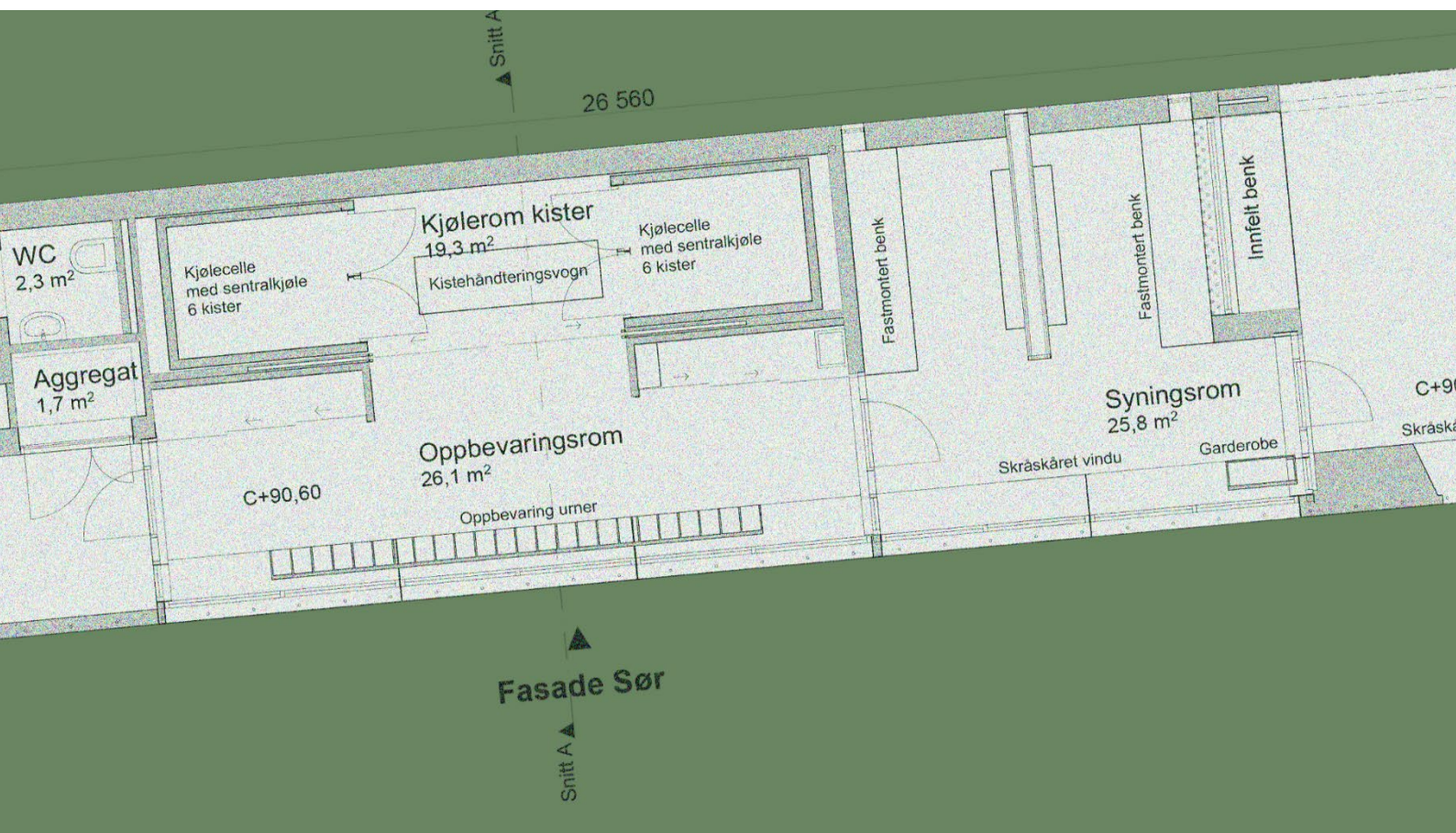

Bårerom

Kapasitet, funksjon og ansvar

03.09.2020

Rapporten er produsert av KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter

Dato: 03.09. 2020

Opplag/trykk: publiseres som PDF-dokument på www.ka.no

Illustrasjon forside: Tegning for bårerom, Nesodden kirkelig fellestråd

Analyse og tekst: Eirik Stople og Kjersti Kambestad

Statistikk og utforming: Kjersti Kambestad

Materiale fra rapporten kan ikke brukes uten å kreditere KA.

<http://www.ka.no>

Innhold:

1	Innledning	4
2	Om undersøkelsen	5
2.1	<i>Bakgrunn</i>	5
2.2	<i>Metode</i>	5
2.3	<i>Begreper og definisjoner.....</i>	5
2.4	<i>Utvalg</i>	5
2.5	<i>Nummerering av punktene.....</i>	5
2.6	<i>Representativitet</i>	6
2.6.1	Svarprosent innenfor de ulike fylkene	6
2.6.2	Fordeling av besvarelser ut fra kommunestørrelse (innbyggertall)	7
2.7	<i>Variabler</i>	8
2.7.1	Kommune, fylke, gravplassmyndighet	8
2.7.2	Kommunestørrelse.....	8
2.8	<i>Kommentardata</i>	8
3	Resultater fra undersøkelsen.....	9
3.1	<i>Bårerom med tilfredsstillende kjøling.....</i>	9
3.2	<i>Kjøleromkapasitet for en normalsituasjon</i>	13
3.3	<i>Forkortet frist på grunn av kjølekapasitet</i>	15
3.4	<i>Manglende kjøleromkapasitet og bårertransport</i>	17
3.5	<i>Økning i dødstall og kjølekapasitet</i>	19
3.6	<i>Egnet rom for syning</i>	21
3.7	<i>Egnet rom for stell/nedlegging.....</i>	24
3.8	<i>Andre utfordringer og spørsmål</i>	27
4	Vedlegg	31
4.1	<i>Vedlegg 1: spørreskjema i Questback.....</i>	31
4.2	<i>Vedlegg 2: Punkt om kjøle-/bårerom fra undersøkelse i 2009</i>	33
4.3	<i>Vedlegg 3: Liste over tabeller</i>	34

1 Innledning

Etter initiativ fra Barne- og familiedepartementet har KA gjennomført en spørreundersøkelse om bårerom / kjølerom. Undersøkelsen ble sendt både til fellesrådene (kirkelig gravplassmyndighet) og kommunal gravplassmyndighet. 75 prosent av forvaltningene har svart. Undersøkelsen har et særlig fokus på kapasitet og bårerommenes funksjonalitet.

Korona-epidemien har aktualisert oppmerksomheten på bårerom og relasjonen mellom kommune og kirkelig gravplassmyndighet vedrørende ansvar for beredskap og tilstrekkelig kapasitet. Dette speiles i flere av kommentarene i undersøkelsen.

I spørreundersøkelsen oppgir 2,3 prosent av gravplassmyndighetene at de ikke har bårerom med kjøling i sin kommune. 70,3 prosent oppgir at de har ett eller flere bårerom i tilknytning til gravplassene og 27,4 prosent av forvaltningene oppgir at det bare finnes bårerom med kjøling hos annen instans i kommunen.

På spørsmålet; Er det egnet rom for syning i deres kommune? svarte 9,8 prosent at det ikke finnes egnet rom for syning i kommunen. Av kommentarene fremgår det at syning oftest blir gjort på bårerom eller annet lokale ved sykehjemmene eller sykehusene. Flere gravplassmyndigheter oppgir at kapellene, og for noens vedkommende, også kirkerommet benyttes til dette formålet.

Respondentene er tydelige på at deres lokaler ikke er egnet for stell /nedlegging av avdøde.

Bårerom er en viktig brikke i en verdig behandling av de døde og bidrar til en verdig avskjed for de etterlatte. Flere av respondentene påpeker utfordringer ved at gjeldende gravferdslov ikke regulerer ansvaret for å holde seg med bårerom og etterlyser sentrale føringer på dette området.

Oslo, 03.09.2020

Randi Moskvil Letmolie

KA, avdeling for kirkebygg og eiendomsforvaltning

2 Om undersøkelsen

2.1 Bakgrunn

I den ukentlige rapporteringen til departementet fra lokal gravplassmyndighet/KA knyttet til Covid 19 pandemien og samfunnsviktig personell, har flere gravplassmyndigheter pekt på utfordringer og problemstillinger vedrørende ansvar for kjølerom og kjøleromkapasitet. Vi ønsket derfor å gjøre en kartlegging av båreromsituasjonen i kommunene.

2.2 Metode

Undersøkelsen ble sendt ut 19.06.2020 til 351 kirkelige fellesråd med ansvar for gravplassforvaltning og til 5 kommuner som har kommunal gravplassforvaltning.

Data er samlet inn via Questback, og det er utført statistiske analyser ved hjelp av statistikkprogrammet SPSS.

Det kom inn 270 besvarelser. 5 besvarelser ble utelatt fordi to personer fra samme gravplassmyndighet hadde svart. 2 besvarelser er avgitt på vegne av to kommuner. Disse slås sammen mht befolkningsstørrelse, slik at besvarelsen representerer det geografiske området besvarelsen er gitt for.

Respondentene kunne velge å utelate svar på enkelte spørsmål, og prosentuering er utført ut fra antall besvarelser per spørsmål. Disse kan leses ut fra totalen.

Kommunestørrelse: Gruppene er ikke jevnt fordelt på antall. Det er viktig å lese resultater med dette i mente.

2.3 Begreper og definisjoner

Begrepet *lokal gravplassmyndighet* brukes som betegnelse for gravplassforvaltningen lokalt. Begrepet benyttes som en fellesbenevnelse, både for kirkelig fellesråd og for kommunal gravplassforvaltning.

Bårerom: Rom for oppbevaring av avdøde i kiste.

Kjølerom: Bårerom med kjølefunksjon.

Stellerom: Rom for stell og nedlegg av avdøde i kiste. Stellerom kan være samlokalisert med bårerommet.

Visningsrom/syningsrom: Rom for visning/syning av avdøde.

Bårehus: Bygning som inneholder bårerom og eventuelt stellerom og/eller visningsrom.

2.4 Utvalg

Undersøkelsen ble sendt ut til hele målgruppa for undersøkelsen, altså alle gravplassmyndighetene i Norge. Utvalget er basert på selvseleksjon, det vil si de som har valgt å svare på undersøkelsen.

2.5 Nummerering av punktene

Vedlegg 1 fremstiller det digitale spørreskjemaet slik den fremsto for respondentene. I Questback er alle punkter nummerert, uavhengig av om det er punkter man kan kalkulere statistikk fra, eller det er kommentarpunkter. I rapporten er punktene renummerert (se oversikten under neste punkt).

2.6 Representativitet

Antall svar og svarprosent på hvert punkt:

Spørsmål:	Antall svar	Svarprosent i undersøkelsen
1. Finnes det bårerom med tilfredsstillende kjøling i deres kommune?	263	98,9 %
2. Er det tilstrekkelig kjøleromkapasitet (for en normalsituasjon) i deres kommune i dag?	264	99,2 %
3. Hender det at fristen for gravlegging/ kremasjon blir forkortet pga. for liten kapasitet på kjølerommene?	265	99,6 %
4. Har dere inntrykk av at manglende kapasitet på kjølerom fører til mer bårertransport enn nødvendig?	264	99,2 %
5. Hvor mange prosent vil dere anslå at dødstillene kan øke før det blir for liten kapasitet på kjølerommene i deres kommune?	258	97,0 %
6. Er det egnet rom for syning (etterlatte kan se avdøde i kisten) i deres kommune?	265	99,6 %
7. Har dere inntrykk av at gravferdsbyråene mener rommene for stell/nedlegging av avdøde i din kommune ivaretar behov for hygiene/ smittevern?	264	99,2 %
8. Har dere andre utfordringer / spørsmål knyttet til temaet kjølerom?	265	99,6 %

Tabell 1 Oversikt over antall besvarelser per spørsmål

Ingen av spørsmålene ble besvart av samtlige 266 respondenter.

Antallet besvarelser er totalt 266, og siden to av besvarelsene er gitt av kirkelig fellesråd som dekker to kommuner, representerer besvarelsene 268 av landets 356 kommuner, altså 75 prosent av kommunene. I fylkestabellen under er de to besvarelsene som dekker to kommuner telt med. Merk at i de øvrige tabellene med fylkesdata videre i rapporten, er det antall svar som er grunnlaget, og ikke antall kommuner som svarene representerer.

2.6.1 Svarprosent innenfor de ulike fylkene

Fylker	Antall kommuner som har besvart	Antall kommuner i fylket totalt	Svarprosent i fylket
Oslo	1	1	100,0 %
Agder	23	25	92,0 %
Rogaland	20	23	87,0 %
Vestfold og Telemark	19	23	82,6 %
Møre og Romsdal	21	26	80,8 %
Nordland	33	41	80,5 %
Vestland	34	43	79,1 %
Innlandet	32	46	69,6 %
Troms og Finnmark	27	39	69,2 %
Viken	35	51	68,6 %
Trøndelag	23	38	60,5 %
Totalt	268	356	75,3 %

Tabell 2 Antall kommuner i undersøkelsen fordelt på fylke og angitt som svarprosent.

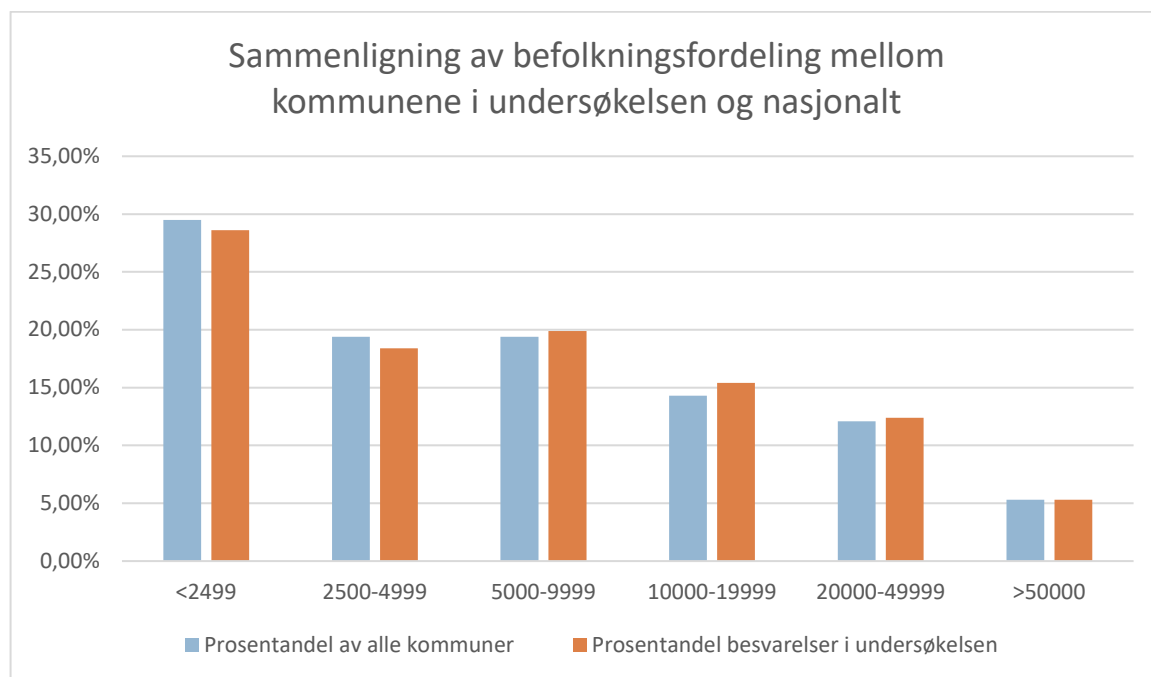
I Agder er 23 av 25 kommuner dekket, og de har den høyeste dekningen i undersøkelsen hvis man ser bort fra Oslo, som er eget fylke. Trøndelag har lavest svarprosent blant fylkene, med en dekning på 60,5 prosent av kommunene. Dette bør tas med i betraktning når man leser resultatene fordelt på fylker.

2.6.2 Fordeling av besvarelser ut fra kommunestørrelse (innbyggertall)

I tabellen under er kommunene gruppert ut fra kommunestørrelse, basert på innbyggertall per 1.1.2020. De to besvarelsene som dekker to kommuner er gruppert inn ut fra det samlede antall innbyggere i de to kommunene besvarelsene representerer.

Gruppert kommunestørrelse (innbyggertall)	Antall kommuner totalt	Antall besvarelser
<2499	105	76
2500-4999	69	49
5000-9999	69	53
10000-19999	51	41
20000-49999	43	33
>50000	19	14
Total	356	266

Tabell 3 Fordeling av besvarelser ut fra kommunestørrelse basert på innbyggertall

Graf 1 Sammenligning av befolkningsfordeling i undersøkelsen og nasjonal befolkningsfordeling på kommunenivå

Kommunestørrelse	Prosentandel av alle kommuner	Prosentandel besvarelser i undersøkelsen
<2499	29,5 %	28,6 %
2500-4999	19,4 %	18,4 %
5000-9999	19,4 %	19,9 %
10000-19999	14,3 %	15,4 %
20000-49999	12,1 %	12,4 %
>50000	5,3 %	5,3 %

Tabell 4 Sammenligning av befolkningsfordeling i undersøkelsen og nasjonal befolkningsfordeling på kommunenivå

Antallet kommuner i landet innenfor de forskjellige størrelsesgruppene er ikke jevnt fordelt, nesten en tredel av alle kommuner befinner seg i gruppen som har mindre enn 2 499 innbyggere, og kun 5,3 prosent av kommunene har over 50 000 innbyggere.

Tabellen viser hvor stor andel av besvarelsene som er gitt innenfor de ulike gruppene, sammenholdt med hvor stor andel størrelsesgruppene utgjør nasjonalt.

Fordelingen av besvarelser i undersøkelsen korresponderer svært godt med fordelingen av størrelsesgruppene for hele landet, noe indikerer at undersøkelsen reflekterer kommunestrukturen i landet med hensyn til befolkningsstørrelse.

Dette indikerer at undersøkelsen viser et nasjonalt bilde på de områdene som etterspørres.

2.7 Variabler

2.7.1 Kommune, fylke, gravplassmyndighet

Basis for kommune- og fylkesvariablene er kommune- og fylkesstrukturen i Norge per 1.1.2020, med 356 kommuner. I fem av landets kommuner er det kommunen som er lokal gravplassmyndighet, og i de øvrige 351 kommunene er kirkelig fellesråd gravplassmyndighet, på vegne av det offentlige. I undersøkelsen skilles det ikke på om lokal gravplassmyndighet ligger til kommune eller til kirkelig fellesråd.

2.7.2 Kommunestørrelse

Variabelen kommunestørrelse er definert ut fra innbyggertall i kommunen. Tallene er hentet fra SSBs befolkningsstatistikk pr 1.1.2020.

2.8 Kommentardata

En del av spørsmålene hadde mulighet for å gi tilleggskommentarer. Vi gjengir eksempler på kommentarer under hvert punkt som har kommentardata.

3 Resultater fra undersøkelsen

3.1 Bårerom med tilfredsstillende kjøling

Spørsmål 1: Finnes det bårerom med tilfredsstillende kjøling i deres kommune?

70,3 prosent av gravplassmyndighetene oppgir at de har bårerom med kjøling i tilknytningen til gravplassen. Det betyr ikke at de har kjølerom ved alle gravplassene i kommunen, noe som bare unntaksvis er situasjonen. Også innenfor denne svargruppen er det vanlig at andre instanser i kommunen disponerer bårerom

27,4 prosent oppgir at det kun er bårerom med kjøling et annet sted i kommunen. Disse drives av ulike instanser som sykehjem, sykehus og for noen tilfeller, begravelsesbyråene.

2,3 prosent av respondentene oppgir at det ikke er bårerom med kjøling i egen kommune.

		Antall 2020	Prosent 2020
1. Finnes det bårerom med tilfredsstillende kjøling i deres kommune?	Ja, vi har bårerom med kjølerom i tilknytning til gravplassen	185	70,3%
	Vi har kun bårerom med kjøling et annet sted i kommunen (ved institusjon e.l.)	72	27,4%
	Vi har ikke bårerom med kjøling i vår kommune.	6	2,3%
	Total	263	100,0%

Tabell 5 Bårerom med tilfredsstillende kjøling i egen kommune

Samme spørsmål ble stilt i en KA-undersøkelse i 2009. Se vedlegg 2 for referanse. Merk at antall besvarelser fra 2009 korresponderer med antall kommuner i 2009.

Finnes det bårerom med tilfredsstillende kjøling i deres kommune?		
	Prosent 2009	Prosent 2020
Ja, vi har bårerom med kjølerom i tilknytning til gravplassen	67,10 %	70,3 %
Vi har kun bårerom med kjøling et annet sted i kommunen (ved institusjon e.l.)	30,50 %	27,4 %
Vi har ikke bårerom med kjøling i vår kommune.	2,40 %	2,3 %

Tabell 6 Sammenligning 2009 og 2020 (bårerom med tilfredsstillende kjøling i kommunen)

1. Finnes det bårerom med tilfredsstillende kjøling i deres kommune?						
	Ja, vi har bårerom med kjølerom i tilknytning til gravplassen		Vi har kun bårerom med kjøling et annet sted i kommunen (ved institusjon e.l.)		Vi har ikke bårerom med kjøling i vår kommune.	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
<2499	42	56,0%	29	38,7%	4	5,3%
2500-4999	34	69,4%	15	30,6%	0	0,0%
5000-9999	34	66,7%	15	29,4%	2	3,9%
10000-19999	33	80,5%	8	19,5%	0	0,0%
20000-49999	28	84,8%	5	15,2%	0	0,0%
>50000	14	100,0%	0	0,0%	0	0,0%

Tabell 7 Dekning av bårerom med tilfredsstillende kjøling i egen kommune, rangert etter kommunestørrelse

1. Finnes det bårerom med tilfredsstillende kjøling i deres kommune?						
	Ja, vi har bårerom med kjølerom i tilknytning til gravplassen		Vi har kun bårerom med kjøling et annet sted i kommunen (ved institusjon e.l.)		Vi har ikke bårerom med kjøling i vår kommune.	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Agder	20	87,0%	1	4,3%	2	8,7%
Innlandet	21	70,0%	8	26,7%	1	3,3%
Møre og Romsdal	9	45,0%	11	55,0%	0	0,0%
Nordland	22	66,7%	11	33,3%	0	0,0%
Oslo	1	100,0%	0	0,0%	0	0,0%
Rogaland	19	95,0%	1	5,0%	0	0,0%
Troms og Finnmark	6	22,2%	20	74,1%	1	3,7%
Trøndelag	16	69,6%	6	26,1%	1	4,3%
Vestfold og Telemark	19	100,0%	0	0,0%	0	0,0%
Vestland	24	75,0%	8	25,0%	0	0,0%
Viken	28	80,0%	6	17,1%	1	2,9%

Tabell 8 Dekning av bårerom med tilfredsstillende kjøling i egen kommune, gruppert på fylke

Kommentarer

- Eitt bårerom med plass for 16 kister – for kommunen sine 6 gravplassar, pluss eitt kjølerom med plass for 3 kister på ein av gravplassane.
- Svært dårlig forfatning.
- Vi har tilgjengelig bårerom på aldersheimen i kommunen.
- Eitt bårerom tilknyttet institusjon.
- Stort kjølerom på vår største gravplass sentralt i kommunen.
- Vi har eget bårerom knyttet til et kapell. I tillegg finnes det bårerom hos et av gravplassbyråene og ved sykehjem og sykehus.
- Vi har fire gravplasser og bårerom med kjøling på en av dem.
- Vi innreder nå nytt rom som inneholder 2x3 kjøleceller i en del av gravkapellet vårt i sentrum. Det skal dekke hele kommunen. Vi opplever også at kjølen blir brukt til bårer fra andre kommuner.
- Vi har 5 gravplasser, 3 kirker og ett kapell, og bårerom med kjølerom kun ved den største kirken. Kommunen har i tillegg kjølerom på sykehjem. Ved ytterligere behov for kjøleplass til bårer, lånes plass i nabokommuner og hos gravferdsbyrå som har dette selv.
- I tillegg til institusjon så har begravellesbyrå bårerom med kjølekapasitet.
- Vi har bårerom med kjøling på krematoriet.
- Ved 1 av 11 gravplasser.
- Vi har bårerom på alle våre kirkegårder, men de har ikke kjøleapparat.
- Vi har 5 kirkegårder, og nå har vi endelig kjølerom til alle. Siste ble ferdigstilt 10. juni.
- Vi har bårerom med kjølerom ved to kirker, ingen av disse kirkene har gravplass like ved.
- Vi har 4 kjølerom som ikke er tilfredsstillende. Holder på i disse dager å kjøpe ny kjøle med skuffer.
- Har kjølerom ved 4 av 8 gravplasser.
- Kjølerom på sykehus benyttes primært. I tillegg finnes kommunale kjølerom ved institusjoner og gravplassforvaltningen har et lite bårerom med kjøling i tilknytning til en av de små gravplassene.
- Det er bårerom ved alle 3 kyrkjene.
- Eitt kjølerom som nyttast uavhengig av kvar i kommunen avdøde skal gravleggast.
- Bårerom med kjøle ved alle 4 gravlunder.
- Vi har to bårerom tilknyttta gravplassen, med «jordkjellerprinsippet». Fungerer forholdsvis kjølig, selv i sommervarme.
- Av seks kirker og kirkegårder har vi bårerom med kjølerom i tilknytning til gravplassen på tre. Fordi flere av bårerommene var små med kun plass til 2-3 bårer, måtte vi snu oss raskt og installere kjølerom i ett av de fire bårerommene som ikke hadde kjøling per 12.mars 2020. Dette bidro til et betydelig kostnadshopp for oss, men det var nødvendig for å sikre den beredskapen som fellestrådet (gravplassforvaltningen) i dialog med kommunelegen opplevde å ha ansvar for.
- Her er vi, sammen med begravellesbyrå, i dialog med kommunen om sårt tiltrengt oppussing.
- Kjølerom i forbindelse med sykehjemmet.

- To kjølerom ved institusjon og i tillegg eitt kjølerom ved ein av gravplassane.
- Vi har 10 gravplasser og ett kjølerom. Vi arbeider for tiden tett med kommunen om nytt kjølerom.
- I tilknytning til krematorium.
- Sjukeheimen har eige kjølerom, kun for egne bebuarar som døyr.
- Vi har 3 gravplasser og bårerom med kjøling på alle tre.

3.2 Kjøleromkapasitet for en normalsituasjon

Spørsmål 2: Er det tilstrekkelig kjøleromkapasitet (for en normalsituasjon) i deres kommune i dag?

95,1 prosent av respondentene oppgir at de har tilstrekkelig kjøleromkapasitet i sin kommune for en normalsituasjon.

		Antall	Prosent
2. Er det tilstrekkelig kjøleromkapasitet (for en normalsituasjon) i deres kommune i dag?	Ja	251	95,1%
	Nei	12	4,5%
	Vet ikke	1	0,4%
	Total	264	100,0%

Tabell 9 Kjøleromkapasitet for en normalsituasjon

	2. Er det tilstrekkelig kjøleromkapasitet (for en normalsituasjon) i deres kommune i dag?					
	Ja		Nei		Vet ikke	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
<2499	73	96,1%	2	2,6%	1	1,3%
2500-4999	47	97,9%	1	2,1%	0	0,0%
5000-9999	50	94,3%	3	5,7%	0	0,0%
10000-19999	39	95,1%	2	4,9%	0	0,0%
20000-49999	28	87,5%	4	12,5%	0	0,0%
>50000	14	100,0%	0	0,0%	0	0,0%

Tabell 10 Tilstrekkelig kjøleromkapasitet i egen kommune rangert etter kommunestørrelse

	2. Er det tilstrekkelig kjøleromkapasitet (for en normalsituasjon) i deres kommune i dag?					
	Ja		Nei		Vet ikke	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Agder	21	91,3%	2	8,7%	0	0,0%
Innlandet	30	96,8%	1	3,2%	0	0,0%
Møre og Romsdal	18	90,0%	2	10,0%	0	0,0%
Nordland	29	90,6%	2	6,3%	1	3,1%
Oslo	1	100,0%	0	0,0%	0	0,0%
Rogaland	19	95,0%	1	5,0%	0	0,0%
Troms og Finnmark	26	96,3%	1	3,7%	0	0,0%
Trøndelag	21	91,3%	2	8,7%	0	0,0%
Vestfold og Telemark	18	100,0%	0	0,0%	0	0,0%
Vestland	33	97,1%	1	2,9%	0	0,0%
Viken	35	100,0%	0	0,0%	0	0,0%

Tabell 11 Tilstrekkelig kjøleromkapasitet i egen kommune, gruppert etter fylkesnivå.

3.3 Forkortet frist på grunn av kjølekapasitet

Spørsmål 3: Hender det at fristen for gravlegging/ kremasjon blir forkortet på grunn av for liten kapasitet på kjølerommene?

3 prosent av respondentene oppgir at fristen for gravlegging/ kremasjon blir forkortet på grunn av for liten kapasitet på kjølerommene. Flere av respondentene oppgir at spørsmål om kjøleromkapasitet må ses i forhold til at dødsfallene fordeler seg ulik gjennom året og derfor ikke speiler en «normalsituasjon».

		Antall	Prosent
3. Hender det at fristen for gravlegging/ kremasjon blir forkortet pga. for liten kapasitet på kjølerommene?	Ja	8	3,0%
	Nei	256	96,6%
	Vet ikke	1	0,4%
	Total	265	100,0%

Tabell 12 Forkortet frist på grunn av for liten kjøleromkapasitet

	3. Hender det at fristen for gravlegging/ kremasjon blir forkortet pga. for liten kapasitet på kjølerommene?					
	Ja		Nei		Vet ikke	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
<2499	1	1,3%	75	98,7%	0	0,0%
2500-4999	2	4,2%	46	95,8%	0	0,0%
5000-9999	2	3,8%	51	96,2%	0	0,0%
10000-19999	1	2,4%	39	95,1%	1	2,4%
20000-49999	2	6,1%	31	93,9%	0	0,0%
>50000	0	0,0%	14	100,0%	0	0,0%

Tabell 13 Forkortet frist pga kjøleromkapasitet, fordelt på kommunestørrelse

	3. Hender det at fristen for gravlegging/ kremasjon blir forkortet pga. for liten kapasitet på kjølerommene?					
	Ja		Nei		Vet ikke	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Agder	2	8,7%	21	91,3%	0	0,0%
Innlandet	0	0,0%	31	100,0%	0	0,0%
Møre og Romsdal	2	10,0%	18	90,0%	0	0,0%
Nordland	1	3,0%	32	97,0%	0	0,0%
Oslo	0	0,0%	1	100,0%	0	0,0%
Rogaland	0	0,0%	19	100,0%	0	0,0%
Troms og Finnmark	1	3,7%	26	96,3%	0	0,0%
Trøndelag	1	4,3%	21	91,3%	1	4,3%
Vestfold og Telemark	0	0,0%	19	100,0%	0	0,0%
Vestland	0	0,0%	34	100,0%	0	0,0%
Viken	1	2,9%	34	97,1%	0	0,0%

Tabell 14 Forkortet frist på grunn av for liten kjøleromkapasitet, gruppert på fylkesnivå

3.4 Manglende kjøleromkapasitet og bårertransport

Spørsmål 4: Har dere inntrykk av at manglende kapasitet på kjølerom fører til mer bårertransport enn nødvendig?

6,4 prosent av respondentene svarer at manglende kjøleromkapasitet fører til mer bårertransport enn nødvendig. 3,4 prosent oppgir at de «vet ikke». Beliggenhet for bårerom i forhold til seremonisted / gravplass påvirker trolig kostnader til bårertransport mer en manglende totalkapasitet i kommunen.

		Antall	Prosent
4. Har dere inntrykk av at manglende kapasitet på kjølerom fører til mer bårertransport enn nødvendig?	Ja	17	6,4%
	Nei	238	90,2%
	Vet ikke	9	3,4%
	Total	264	100,0%

Tabell 15 Manglende kapasitet på kjølerom og mertransport for kister

	4. Har dere inntrykk av at manglende kapasitet på kjølerom fører til mer bårertransport enn nødvendig?					
	Ja		Nei		Vet ikke	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
<2499	4	5,3%	70	92,1%	2	2,6%
2500-4999	2	4,1%	46	93,9%	1	2,0%
5000-9999	3	5,9%	46	90,2%	2	3,9%
10000-19999	4	9,8%	35	85,4%	2	4,9%
20000-49999	4	12,1%	29	87,9%	0	0,0%
>50000	0	0,0%	12	85,7%	2	14,3%

Tabell 16 Mertransport for bårer grunnet manglende kjøleromkapasitet, oppgitt etter kommunestørrelse

	4. Har dere inntrykk av at manglende kapasitet på kjølerom fører til mer bårertransport enn nødvendig?					
	Ja		Nei		Vet ikke	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Agder	2	8,7%	19	82,6%	2	8,7%
Innlandet	2	6,5%	28	90,3%	1	3,2%
Møre og Romsdal	1	5,0%	19	95,0%	0	0,0%
Nordland	1	3,0%	32	97,0%	0	0,0%
Oslo	0	0,0%	1	100,0%	0	0,0%
Rogaland	2	10,5%	17	89,5%	0	0,0%
Troms og Finnmark	3	11,1%	24	88,9%	0	0,0%
Trøndelag	1	4,5%	19	86,4%	2	9,1%
Vestfold og Telemark	3	15,8%	15	78,9%	1	5,3%
Vestland	1	2,9%	33	97,1%	0	0,0%
Viken	1	2,9%	31	88,6%	3	8,6%

Tabell 17 Mertransport grunnet manglende kjøleromkapasitet oppsummert på fylkesnivå.

Kommentarer

- Flere ganger i et normalår må bårer transporteres til nabokommune for oppbevaring.
- Hvis alle fire kjøleplasser i vår kommune er i bruk, vil det medføre behov for mer transport enn nødvendig. Dette skjer sjelden.
- Det har hendt et par ganger at kjølekapasiteten på kjølerom har vært for lav.
- Har forekommet, men sjelden.
- Bårer mellomlagres.
- Det er så vidt det er nok kapasitet i dag, men utviding av kapasitet vil skje når ny kyrkje blir bygd.
- Det kan bli det i perioder når det er flere i vårt nabosokn.
- Om sommeren når det er varmt ute. Om vinteren bruker man kaldrom i driftsbygninger til kjølerom.
- Det er tilstrekkelig kapasitet der de fleste gravferder går fra. Alt i alt har vi for liten kapasitet, men får det til ved å kjøre noe mer.
- Tror det kan skje en sjelden gang med mer bårertransport, men ikke ofte.
- Det er bestemmelser for valg av seremonirom / mangel på seremonirom som fører til mer bårertransport enn nødvendig.
- Me har nok kjølekapasitet pr. i dag, men ser mørkt på ei forventa auke i tal døde dei komande åra.
- Begravelsesbyråene forteller iblant at pårørende må betale ekstra transport fordi det ikke er nok kjølekapasitet for kister i kommunen.
- Kun ved reparasjoner av anlegget har det vore behov for ekstra transport.

3.5 Økning i dødstill og kjølekapasitet

Spørsmål 5: Hvor mange prosent vil dere anslå at dødstillene kan øke før det blir for liten kapasitet på kjølerommene i deres kommune?

9,7 prosent av respondentene rapporterer at de kun tåler 10 prosent økning i dødstillene før de får for liten kjøleromkapasitet. Litt over halvparten (51,2 prosent) tåler mer enn 30 prosent økning.

Som for spørsmål nr.3, kommenterer flere av respondentene at spørsmål om kapasitet må ses i forhold til om dødsfallene fordeler seg ulik gjennom året. Kapasitetsproblem på kjølerom kan oppstå i perioder selv om en økning i antall døde ikke vedvarer over tid.

Dette punktet er et envalgspunkt, og respondentene havner derfor i kun en av de fire gruppene.

Graf 2 Økning i dødstill og kjølekapasitet

		Antall	Prosent svar
5. Hvor mange prosent vil dere anslå at dødstillene kan øke før det blir for liten kapasitet på kjølerommene i deres kommune?	Tåler 10 prosent økning	25	9,7%
	Tåler 20 prosent økning	52	20,2%
	Tåler 30 prosent økning	49	19,0%
	Tåler mer enn 30 prosent økning	132	51,2%
	Total	258	100,0

Tabell 18 Økning i dødstill og kjølekapasitet

I tabellene under angis prosentene horisontalt, og viser fordelingen innenfor hver kommunegruppe og hvert fylke.

5. Hvor mange prosent vil dere anslå at dødstallene kan øke før det blir for liten kapasitet på kjølerommene i deres kommune?								
	Tåler 10 prosent økning		Tåler 20 prosent økning		Tåler 30 prosent økning		Tåler mer enn 30 prosent økning	
	Antall	Prosent svar	Antall	Prosent svar	Antall	Prosent svar	Antall	Prosent svar
<2499	7	9,7%	6	8,3%	15	20,8%	44	61,1%
2500-4999	3	6,5%	9	19,6%	6	13,0%	28	60,9%
5000-9999	5	9,6%	8	15,4%	9	17,3%	30	57,7%
10000-19999	2	4,9%	14	34,1%	8	19,5%	17	41,5%
20000-49999	5	15,2%	12	36,4%	8	24,2%	8	24,2%
>50000	3	21,4%	3	21,4%	3	21,4%	5	35,7%

Tabell 19 Økning i dødstall og kjølekapasitet, gruppert på kommunestørrelse

5. Hvor mange prosent vil dere anslå at dødstallene kan øke før det blir for liten kapasitet på kjølerommene i deres kommune?								
	Tåler 10 prosent økning		Tåler 20 prosent økning		Tåler 30 prosent økning		Tåler mer enn 30 prosent økning	
	Antall	Prosent svar	Antall	Prosent svar	Antall	Prosent svar	Antall	Prosent svar
Agder	3	13,6%	3	13,6%	4	18,2%	12	54,5%
Innlandet	2	6,7%	7	23,3%	5	16,7%	16	53,3%
Møre og Romsdal	2	10,0%	4	20,0%	1	5,0%	13	65,0%
Nordland	6	18,2%	6	18,2%	6	18,2%	15	45,5%
Oslo	0	0,0%	0	0,0%	1	100,0%	0	0,0%
Rogaland	1	5,3%	5	26,3%	3	15,8%	10	52,6%
Troms og Finnmark	2	7,7%	6	23,1%	7	26,9%	11	42,3%
Trøndelag	3	14,3%	3	14,3%	7	33,3%	8	38,1%
Vestfold og Telemark	0	0,0%	7	36,8%	4	21,1%	8	42,1%
Vestland	3	8,8%	3	8,8%	3	8,8%	25	73,5%
Viken	3	9,1%	8	24,2%	8	24,2%	14	42,4%

Tabell 20 Økning i dødstall og kjølekapasitet, gruppert på fylke

3.6 Egnet rom for syning

Spørsmål 6: Er det egnet rom for syning (etterlatte kan se avdøde i kisten) i deres kommune?

87,9 prosent av respondentene oppgir at de har egnet rom for syning i sin kommune. Mange viser til at syning oftest blir gjort på bårerom eller annet lokale på sykehjemmene. Flere gravplassmyndigheter oppgir at kapellene og også kirkerommet benyttes som lokaler for syning.

		Antall	Prosent
6. Er det egnet rom for syning (etterlatte kan se avdøde i kisten) i deres kommune?	Ja	233	87,9%
	Nei	26	9,8%
	Vet ikke	6	2,3%
	Total	265	100,0%

Tabell 21 Egnet rom for syning i kommunen

	6. Er det egnet rom for syning (etterlatte kan se avdøde i kisten) i deres kommune?					
	Ja		Nei		Vet ikke	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
<2499	58	77,3%	13	17,3%	4	5,3%
2500-4999	43	87,8%	5	10,2%	1	2,0%
5000-9999	46	86,8%	6	11,3%	1	1,9%
10000-19999	40	97,6%	1	2,4%	0	0,0%
20000-49999	32	97,0%	1	3,0%	0	0,0%
>50000	14	100,0%	0	0,0%	0	0,0%

Tabell 22 Egnet rom for syning i kommunen, grupperte svar på kommunestørrelse

	6. Er det egnet rom for syning (etterlatte kan se avdøde i kisten) i deres kommune?					
	Ja		Nei		Vet ikke	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Agder	18	81,8%	4	18,2%	0	0,0%
Innlandet	27	87,1%	3	9,7%	1	3,2%
Møre og Romsdal	19	95,0%	1	5,0%	0	0,0%
Nordland	28	84,8%	4	12,1%	1	3,0%
Oslo	1	100,0%	0	0,0%	0	0,0%
Rogaland	19	95,0%	1	5,0%	0	0,0%
Troms og Finnmark	21	77,8%	4	14,8%	2	7,4%
Trøndelag	23	100,0%	0	0,0%	0	0,0%
Vestfold og Telemark	18	94,7%	1	5,3%	0	0,0%
Vestland	27	79,4%	5	14,7%	2	5,9%
Viken	32	91,4%	3	8,6%	0	0,0%

Tabell 23 Egnet rom for syning i kommunen, grupperte svar på fylkesnivå

Kommentarer

- Dårlig standard og ikke etter dagens krav.
- Helsesenteret har i tillegg et lite kapell i denne forbindelse.
- Fire bårerom på sykehjemmet for syning. Totalt fem muligheter.
- Har syningsrom, men ønsker å pusse det opp.
- Både våre bårerom og de på sykehjemmene egner seg for syning.
- Seremonirommet kan brukes som visningsrom.
- Vi har ikke livssynsnøytralt rom, men det er muligheter for syning i bårerommet og på sykehjemmet.
- Under koronakrisen har vi sett at sykehjemmet sine kapeller, som tradisjonelt er brukt til syning, er lite egnet. Vi har ved et par anledninger nyttet kirkerommet. Dette er stort nok til å ivareta behovet. Om den avdøde har en annen religion eller livssyn, er det vanskelig å oppdrive egnet lokale for syning i kommunen.
- Det er adskilt syningsrom og kjølerom i bårerommet ved den kirka som har bårerom. Ellers er syning stort sett henvist til å kunne gjennomføres inne i kirkerommet rett før begravelsen.
- Det brukes seremonirom til syning, disse ligger i tilknytning til kjølerommene.
- Kapellene blir brukt til syning. Det finnes ikke eget rom til dette.
- Vi bruker kapellene til syning.
- Ved helsetunet.
- Vi har mottaksrom på krematoriet som av og til brukes til syning.
- Kapellene.

- Sykehus og helsehuset.
- Syningsrommet er i tilknytning til bårerommet. Syningsrommet kunne med fordel ha vært romtemperert.
- Ved to av kyrkjene.
- Er det ønske om syning må ein bruke kyrkja.
- Syning kan skje i kapellene eller ved kirkene våre. Fra høsten 2020 vil vi ha nytt større bårerom med kjølerom ved den største gravlunden og der vil en også kunne ha syning.
- På kommunens helse- og sosialsenter.
- På institusjon ja.
- Ved hovudkyrkja har vi fint bårerom ved sida av kjølerommet. Kjølerommet i den andre kyrkja er laga i et rom i våpenhuset. Skal ein ha syning her, bør ein setja kista inn i kyrkjerommet. Det er ikkje ideelt at kjølerommet er i kyrkja med tanke på andre trussamfunn.
- Det er et kapell på sykehjemmet, som også har behov for oppgradering.
- Syning kan skje på institusjonane i kommunen, i bårerommet og i kyrkjerommet om naudsynt. Det er ingen andre rom særskilt for dette.
- Syningsrom bærer preg av alder og skal utbedras i 2021.
- Same lokasjon som bårerom/kjølerom.
- Vi bruker stort sett kapellet til dette.
- Ja vi har, men det er ikke spesielt egnet siden det er lite. Ønsker et større.
- Kapellet skal renoveres i 2021/2022. Da blir det et vakkert syningsrom og plass til noen flere kister på kjølerommet.
- Det er et lite kapell i nær tilknytning til kjølerommet som brukes til syning. Det fungerer, men det klages på at det i en del situasjoner blir for liten plass for de pårørende.
- Foregår alltid hos begravellesbyrå som har egnet rom.
- Ved institusjon er det ett visningsrom i tilknytning til bårerom.
- Ja, der er syningsrom / livssynsåpent seremonirom i tilknytning til en av gravplassene.
- Kyrkjerommet vert av og til brukt til syning. Det vanlige er at dette vert gjort på institusjon eller i heimen.
- Eget rom i ett av bårhusene. Ellers brukes også selve bårhuset.

3.7 Egnet rom for stell/nedlegging

Spørsmål 7: Har dere inntrykk av at gravferdsbyråene mener rommene for stell/nedlegging av avdøde i din kommune ivaretar behov for hygiene/ smittevern?

64,8 prosent av respondentene angir at det er egnet rom for stell/nedlegging av avdøde i kommunen.

I kommentarene er gravplassmyndigheten generelt tydelig på at stell og nedlegging av avdøde er en funksjon som forvaltningens bårerom ikke er rigget for, og at de heller ikke opplever at tilrettelegging for denne funksjonen er gravplassmyndighetens rolle. At hele 25 prosent av respondentene oppgir at de «ikke vet», indikerer at de ikke har inngående kjennskap til hvordan kommunen eller gravferdsbyråene løser denne oppgaven.

		Antall	Prosent
7. Har dere inntrykk av at gravferdsbyråene mener rommene for stell/nedlegging av avdøde i din kommune ivaretar behov for hygiene/ smittevern?	Ja	171	64,8%
	Nei	27	10,2%
	Vet ikke	66	25,0%
	Total	264	100,0%

Tabell 24 Egnet rom i kommunen for stell/nedlegging

	7. Har dere inntrykk av at gravferdsbyråene mener rommene for stell/nedlegging av avdøde i din kommune ivaretar behov for hygiene/ smittevern?					
	Ja		Nei		Vet ikke	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
<2499	47	63,5%	4	5,4%	23	31,1%
2500-4999	32	65,3%	6	12,2%	11	22,4%
5000-9999	37	69,8%	6	11,3%	10	18,9%
10000-19999	26	63,4%	6	14,6%	9	22,0%
20000-49999	20	60,6%	4	12,1%	9	27,3%
>50000	9	64,3%	1	7,1%	4	28,6%

Tabell 25 Egnet rom for stell/nedlegging gruppert på kommunestørrelse

	7. Har dere inntrykk av at gravferdsbyråene mener rommene for stell/nedlegging av avdøde i din kommune ivaretar behov for hygiene/ smittevern?					
	Ja		Nei		Vet ikke	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Agder	18	78,3%	2	8,7%	3	13,0%
Innlandet	22	71,0%	3	9,7%	6	19,4%
Møre og Romsdal	13	68,4%	2	10,5%	4	21,1%
Nordland	22	66,7%	3	9,1%	8	24,2%
Oslo	1	100,0%	0	0,0%	0	0,0%
Rogaland	14	70,0%	2	10,0%	4	20,0%
Troms og Finnmark	16	61,5%	6	23,1%	4	15,4%
Trøndelag	15	65,2%	3	13,0%	5	21,7%
Vestfold og Telemark	11	57,9%	1	5,3%	7	36,8%
Vestland	19	55,9%	3	8,8%	12	35,3%
Viken	20	57,1%	2	5,7%	13	37,1%

Tabell 26 Egnert rom for stell/nedlegging gruppert på fylkesnivå

Kommentarer

- Bårerommene tilknyttet gravplassene egner seg ikke for stell og nedlegging av avdøde. Regner med at de har egnert rom på sykehjemmet.
- Dette mangler fullstendig og selv ikke sykehusene har tilfredsstillende lokaliteter som ivaretar smittevernet ved Covid-19.
- Det finnes eget rom for stell/nedlegging i kommunens sykehjem.
- Byråene bruker ikke kommunens lokaler til dette, muligens på sykehuset.
- Me har ikkje stellerom. Stell vert utført på helsetunet, i heimen eller avdøde vert frakta til sjukehus.
- Stell / nedlegging foregår på institusjon.
- Dette gjør byrået, jeg går ut fra at de enten gjør det på institusjon og da ofte på avdødes rom, eller i hjemmet til avdøde.
- Har ikke rom for stell og nedlegging ifm. med våre kjølerom.
- Har ikke gravferdsbyrå her på bygda.
- Dei som døyr på sjukeheimen blir stelt der.
- Begravelsesbyråene bruker ikke våre lokaler for stell /nedlegging av avdøde. De benytter sine egne lokaler.
- Det er et stort problem i kommunen at det ikke finnes rom for stell og nedlegging i kiste.
- Gravferdsmyndigheten har ikke ansvar for å holde lokaler for stell/nedlegging av avdøde.

- Stell / nedlegging skjer ikke i våre lokaler.
- Ofte blir nedlegging i kiste gjort på institusjoner/sykehjem. Har ikke fått tilbakemelding på annet enn at behovet for hygiene /smittevern blir ivaretatt.
- Byråene mener det kreves tiltak, og vi har kontakt med kommunen sammen med dem.
- I alle fall ved hovudkyrkja.
- Her er jeg ikke helt sikker. Dette gjøres stort sett på sykehjem eller sykehus, eller i byråenes lokaler. Gravplassforvaltningen rår ikke over denne type lokaler.
- Har egnede rom for de fleste tilfeller som ivaretar behovet for hygiene/smittevern, men mangler egnet rom for muslimsk vaskeseremoni.
- Har ikkje rom til stell /nedlegging. Burde hatt det.
- Men muslimene er ikke helt fornøyd, de vil ha sitt eget...
- Ikke fått tilbakemelding om annet. Sykehjemskapell brukes til omlegging /stell hvis behov.
- Gravferdsbyrå benyttes ikke til de som dør her. Stell og nedlegging gjøres av kommunalt ansatte.
- Gravferdsbyråene kommer med den avdøde lagt ned i kiste, så kjølerommet brukes bare til oppbevaring.
- Begravelsesbyråene har overfor gravplassforvaltningen hittil ikke omtalt noe behov for rom til stell/nedlegging av døde. Alt det ordner de på sykehuset og/eller på sykehjemmene, evt. i hjemmene.
- Det er ikkje rom for stell /nedlegging i tilknytning til bårerom. Det er heller ikkje laga eit slikt rom i tilknytning til sjukeheimen eller annan stad i kommunen. Byrå har etterlyst det. På sjukeheimen vert dei døde stelt på sine rom, og romma vert vaska og desinfisert etterpå.
- Gravferdsbyrå har reagert på at det ikkje vart laga eige rom til stell og oppbevaring av lik, og eit rom til bæreandakt åtskild frå bueiningane på sjukeheimen som er nesten ny.

3.8 Andre utfordringer og spørsmål

Spørsmål 8: Har dere andre utfordringer / spørsmål knyttet til temaet kjølerom?

13,2 prosent av respondentene svarer at de har andre utfordringer / spørsmål knyttet til temaet kjølerom. Under dette spørsmålet er det kommentarer om hvem som er ansvarlig for bårerom som dominerer. En av kommentarene lyder slik: «Det er uavklart hvem som har ansvar for tilstrekkelig båreromkapasitet. Det mangler lovhjemmel for plassering av ansvaret. Det er pr. i dag heller ikke tilstrekkelig koordinasjon mellom det forskjellige bårerommene i kommunen, sykehus og eventuelle private bårerom. Vi har som mål å få en beredskapsplan på plass.»

		Antall	Prosent
8. Har dere andre utfordringer / spørsmål knyttet til temaet kjølerom?	Ja	35	13,2%
	Nei	215	81,1%
	Vet ikke	15	5,7%
	Total	265	100,0%

Tabell 27 Andre utfordringer/spørsmål

	8. Har dere andre utfordringer / spørsmål knyttet til temaet kjølerom?					
	Ja		Nei		Vet ikke	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
<2499	4	5,3%	67	88,2%	5	6,6%
2500-4999	8	16,3%	36	73,5%	5	10,2%
5000-9999	10	18,9%	42	79,2%	1	1,9%
10000-19999	4	10,0%	36	90,0%	0	0,0%
20000-49999	7	21,2%	22	66,7%	4	12,1%
>50000	2	14,3%	12	85,7%	0	0,0%

Tabell 28 Andre utfordringer/spørsmål, fordelt på kommunestørrelse

	8. Har dere andre utfordringer / spørsmål knyttet til temaet kjølerom?					
	Ja		Nei		Vet ikke	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Agder	2	8,7%	19	82,6%	2	8,7%
Innlandet	2	6,7%	23	76,7%	5	16,7%
Møre og Romsdal	3	15,0%	15	75,0%	2	10,0%
Nordland	5	15,2%	28	84,8%	0	0,0%
Oslo	0	0,0%	1	100,0%	0	0,0%
Rogaland	1	5,0%	18	90,0%	1	5,0%
Troms og Finnmark	3	11,1%	22	81,5%	2	7,4%
Trøndelag	4	17,4%	18	78,3%	1	4,3%
Vestfold og Telemark	3	15,8%	16	84,2%	0	0,0%
Vestland	5	14,7%	28	82,4%	1	2,9%
Viken	7	20,0%	27	77,1%	1	2,9%

Tabell 29 Andre utfordringer/spørsmål, fordelt på fylker

Kommentarer

- I starten av koronatiden var det krevende med dialog med kommunen om hvordan vi skulle løse situasjonen dersom det ble mange døde. Å få forståelse for at gravplassmyndigheten måtte ha noe kontakt med kommunens beredskap var krevende. Det løste seg delvis etterhvert, men det er viktig at gravplassmyndigheten blir tatt inn i planer og på råd for beredskap ved pandemier eller katastrofer som kan føre til mange dødsfall.
- I forbindelse med korona-epidemien, hadde vi godt samarbeid med kommunen om å øke kapasiteten på kort varsel.
- Kjølerommet ved kapellet skal utvides til dobbelte av hva det er i dag. Når det gjelder kjølerommet som det ene begravelsesbyrået har, har ikke kirkevergen som gravferdsforvalter noe jurisdiksjon, det er det kommuneoverlegen som har!
- Det eksisterer ingen nødplan for kommunen. Hva gjør vi om vi får så høye dødstall at kjølekapasiteten ikke strekker til? Kirkevergen har spilt dette inn til rådmannen, men har til nå ikke møtt noen forståelse for problemstillingen.
- Bygging av nytt helsehus i kommunen gjør at vi mister syningsrom og kjølerom på den gamle sjukeheimen. Det gir logistikkutfordringer og mer transport i nesten 2 årene.
- Dersom sykehuset og aldershjemmet ikke vil ha "hjemmedøende" inn på sin virksomhet, så er det en utfordring.
- Det er etter undersøkelser sentralt uklart om hvem som har ansvar for at det finnes

tilstrekkelig med kjølerom. Statlige myndigheter har bare sagt at det må finne sin løsning lokalt.

Antar at det er forpliktelsen til å sørge for midler som gjør at det er et uklart forhold.

- Har beredskapsavtale med kommunen om kjøle- / frysecontainer dersom behovet skulle tilsi det.
- Har tidligere sendt forespørsel til helsedirektoratet om veileder for bårerom, jf. henvisning i lovverk. Dette har ikke vært mulig å oppdrive fra helsedirektoratet sin hjemmeside eller ved henvendelse til dem. Ber om at det utarbeides en veileder for bårerom knyttet til kirke/kirkegården. Tenker på tekniske spesifikasjoner som temperatur, mv.
- Tilskudd til oppgradering av bårerom vil være kjærkomment.
- Lokalene våre er trange, gamle og utdaterte.
- Avklaring av lovverk. Hvem er det sitt ansvar å sikre tilstrekkelig båreroms kapasitet i en kommune, fellesrådet eller kommunen selv? Og hos hvem ligger finansieringsansvaret?
- Kan bli utfordringer med kapasitet dersom for eksempel en pandemi fører til et svært høyt tall på dødsfall. Vi har beredskapsplan klar for innleie av kjølecontainer hvis det skulle bli behov for det. Dersom antall døde vokser kraftig grunnet Covid-19, er det utredet alternativ oppbevaring i kjølerom. Dette er kartlagt tidligere av fylkesmannen i samarbeid med biskop og lokal gravferdsmyndighet.
- Hvis vi får en dobling av dødsfall i forhold til de mest hektiske periodene i et normalår, kan vi få kapasitetsproblem.
- Pårørende ønsker så lang frist som mulig fra dødsdag til gravferd, noe som ofte påfører pårørende mer transportkostnader da vi ikke har kjølerom ved alle gravplassene.
- Når politiet er inne med etterforskning, så er bårerom plassert midt i bygda ved trafikkert veg. Vi kunne ønske at kommunen også hadde kjølerom ved ein av institusjonane i slike høve.
- Få finansiering.
- Det er uavklart hvem som har ansvar for tilstrekkelig båreromkapasitet. Det mangler lovhjemmel for plassering av ansvaret. Det er pr. i dag heller ikke tilstrekkelig koordinasjon mellom det forskjellige bårerommene i kommunen, sykehus og eventuelle private bårerom. Vi har som mål å få en beredskapsplan på plass.
- Det eneste måtte være økonomi. Hvis en skulle oppgradere rommene ville det medføre en kostnad som fellesrådet pr. dato ikke har råd til.
- Kirkelig fellesråd har en del kjølekapasitet, men det har blitt lagt ned flere kjølerom den siste tiden på grunn av utdaterte kjølemaskiner.
- Bedre avklaringer og informasjon om ansvarsforhold. Hvem har ansvar for at det er kjølerom i kommunen? Kommunen har ansvar for å ivareta beboere på sine institusjoner. Gravferdsmyndigheten har ikke ansvar. Private begravellesbyrå kan ikke ansvarlig gjøres. Da er det pårørende igjen... Dette er ikke et område som vår kommune har et bevist forhold til. Det er derfor avgjørende at avklaringer kommer sentralt.
- Er sterkt ønske fra fellesrådet om at det tilrettelegges for kjøll og syningsrom på omsorgssenteret i kommunen.

- Dårlig fagprogram som kan håndtere logistikken på en god måte. Kister som er på kjøle skal enten til kremasjon, til seremoni eller til gravlegging.
- Kirkevergen ser et klart behov for at det i samarbeidet mellom kommune og gravplassforvaltning rigges en beredskapsplan.
- Har vurdert at dersom vi skulle fått veldig stor auke på kort tid, kunne vi auka kapasiteten ved å lagre flere kister i høgda. Dei fleste kjøleromma kan doble kapasiteten ved å lagre to kister i høgda. (Anten ved å få bygd stativ/hyller lokalt eller ved å kjøpe vogner med to etasjar).

4 Vedlegg

4.1 Vedlegg 1: spørreskjema i Questback

Spørreundersøkelse om bårerom/kjølerom

I samarbeid med Barne- og familiedepartementet har KA påtatt seg å gjennomføre en spørreundersøkelse om bårerom/kjølerom. I den ukentlige rapporteringen i forbindelse med koronapandemien har mange forvaltninger pekt på utfordringer og problemstillinger vedrørende kjølerom og kjøleromkapasitet. Vi ønsker derfor å gjøre en kartlegging av kjøleromsituasjonen hos den enkelte gravplassmyndighet. Spørreundersøkelsen inneholder 8 spørsmål, pluss mulighet for utfyllende kommentarer.

Eventuelle spørsmål til undersøkelsen kan rettes til **Eirik Stople, KA**.

Tlf. 97606969 e-post: eirik.stople@ka.no

Vi ber om tilbakemelding på spørreundersøkelsen innen mandag 29. juni.

På forhånd, tusen takk for at dere bidrar.

Med hilsen

Randi Moskvil Letmolie

KA, Avdeling for kirkebygg og eiendomsforvaltning

1) Gravplassmyndighet, oppgi kommune:

2) Finnes det bårerom med tilfredsstillende kjøling i deres kommune?

Ja, vi har bårerom med kjølerom i tilknytning til gravplassen

Vi har kun bårerom med kjøling et annet sted i kommunen (ved institusjon e.l.)

Vi har ikke bårerom med kjøling i vår kommune.

3) Kommentar:

4) Er det tilstrekkelig kjøleromkapasitet (for en normalsituasjon) i deres kommune i dag?

Ja

Nei

Vet ikke

5) Hender det at fristen for gravlegging/ kremasjon blir forkortet pga. for liten kapasitet på kjølerommene?

Ja

Nei

Vet ikke

6) Har dere inntrykk av at manglende kapasitet på kjølerom fører til mer bæretransport enn nødvendig?

Ja

Nei

Vet ikke

7) Kommentar:

8) Hvor mange prosent vil dere anslå at dødstillene kan øke før det blir for liten kapasitet på kjølerommene i deres kommune?

10 prosent

20 prosent

30 prosent

Mer enn 30 prosent

9) Er det egnet rom for syning (etterlatte kan se avdøde i kisten) i deres kommune?

Ja

Nei

Vet ikke

10) Kommentar:

11) Har dere inntrykk av at gravferdsbyråene mener rommene for stell/nedlegging av avdøde i din kommune ivaretar behov for hygiene/ smittevern?

Ja

Nei
Vet ikke

12) Kommentar:

13) Har dere andre utfordringer / spørsmål knyttet til temaet kjølerom?

Ja
Nei
Vet ikke

14) Kommentar:

[KNAPP FOR INNSENDING]

4.2 Vedlegg 2: Punkt om kjøle-/bårerom fra undersøkelse i 2009

5. Finnes det bårerom med tilfredsstillende kjøling i din kommune?

Svars prosent: 99,14 %

Svaralternativ	Antall	Fordeling
A Ja, vi har bårerom med kjøling i tilknytning til kirkegården	249	67,1 %
B Vi har kun bårerom med kjøling et annet sted i kommunen (ved institusjon e.l.)	113	30,5 %
C Vi har ikke bårerom med kjøling i vår kommune	9	2,4 %
Sum:	371	100 %

Kilde: pdf-rapport fra Esmaker

4.3 Vedlegg 3: Liste over tabeller

Tabell 1 Oversikt over antall besvarelser per spørsmål	6
Tabell 2 Antall kommuner i undersøkelsen fordelt på fylke og angitt som svarprosent.	6
Tabell 3 Fordeling av besvarelser ut fra kommunestørrelse basert på innbyggertall.....	7
Tabell 4 Sammenligning av befolkningsfordeling i undersøkelsen og nasjonal befolkningsfordeling på kommunenivå.....	7
Tabell 5 Bårerom med tilfredsstillende kjøling i egen kommune	9
Tabell 6 Sammenligning 2009 og 2020 (bårerom med tilfredsstillende kjøling i kommunen)	9
Tabell 7 Dekning av bårerom med tilfredsstillende kjøling i egen kommune, rangert etter kommunestørrelse .	10
Tabell 8 Dekning av bårerom med tilfredsstillende kjøling i egen kommune, gruppert på fylke	10
Tabell 9 Kjøleromkapasitet for en normalsituasjon	13
Tabell 10 Tilstrekkelig kjøleromkapasitet i egen kommune rangert etter kommunestørrelse.....	13
Tabell 11 Tilstrekkelig kjøleromkapasitet i egen kommune, gruppert etter fylkesnivå.	14
Tabell 12 Forkortet frist på grunn av for liten kjøleromkapasitet	15
Tabell 13 Forkortet frist pga kjøleromkapasitet, fordelt på kommunestørrelse	15
Tabell 14 Forkortet frist på grunn av for liten kjøleromkapasitet, gruppert på fylkesnivå	16
Tabell 15 Manglende kapasitet på kjølerom og mertransport for kister	17
Tabell 16 Mertransport for bårer grunnet manglende kjøleromkapasitet, oppgitt etter kommunestørrelse	17
Tabell 17 Mertransport grunnet manglende kjøleromkapasitet oppsummert på fylkesnivå.....	18
Tabell 18 Økning i dødstall og kjølekapasitet	19
Tabell 19 Økning i dødstall og kjølekapasitet, gruppert på kommunestørrelse	20
Tabell 20 Økning i dødstall og kjølekapasitet, gruppert på fylke	20
Tabell 21 Egnet rom for syning i kommunen.....	21
Tabell 22 Egnet rom for syning i kommunen, grupperte svar på kommunestørrelse	21
Tabell 23 Egnet rom for syning i kommunen, grupperte svar på fylkesnivå.....	22
Tabell 24 Egnet rom i kommunen for stell/nedlegging	24
Tabell 25 Egnet rom for stell/nedlegging gruppert på kommunestørrelse.....	24
Tabell 26 Egnet rom for stell/nedlegging gruppert på fylkesnivå	25
Tabell 27 Andre utfordringer/spørsmål.....	27
Tabell 28 Andre utfordringer/spørsmål, fordelt på kommunestørrelse	27
Tabell 29 Andre utfordringer/spørsmål, fordelt på fylker.....	28